TRANSPORDIAMET

Majandus- ja
Kommunikatsiooniministeerium
karl.stern@mkm.ee
Suur-Ameerika tn 1
10122, Tallinn, Harju maakond

Teie 16.10.2026

Meie 03.11.2026 nr 1.2-3/26/18471-2

Ettepanekud Eesti seisukohtade
ettevalmistamiseks Euroopa
standardimismääruse eelnõu kohta

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium edastas Transpordiametile arvamuse andmiseks Euroopa standardimismääruse eelnõu.

Transpordiameti teehoiuteenistuse arvamused:

- Standardite kiirem ajakohastamine ja rakendamine. Vähendada tuleb viivitusi standardite koostamisel, hindamisel ja viidete avaldamisel. Väiksemate muudatuste puhul on vajalik lihtsustatud menetlus.
- Tasuta ja praktiline juurdepääs. Õigusaktide nõuete täitmiseks vajalikud standardid ning nende rakendamiseks vältimatud viitedokumendid, sealhulgas katsemeetodid, peaksid olema tasuta, otsitavad, allalaaditavad ja prinditavad.
- Eestikeelsed standardid. Teehoius laialdaselt kasutatavate standardite eestikeelsed versioonid aitavad vähendada tõlgendamisriske ning tagada nõuete ühetaolist rakendamist.
- Selged versioonid ja üleminekureeglid. Kasutajale peab olema arusaadav, milline standardiversioon on kohaldatav. Varasemad versioonid peavad säilima lepingute, garantiikohustuste ja vaidluste käsitlemiseks.
- Eesti ekspertide sisuline kaasamine. Säilitada tuleb osalemisvõimalus rahvusliku standardiorganisatsiooni kaudu ning tagada piisav aeg seisukohtade esitamiseks. Ka alternatiivsete standardiarendusorganisatsioonide kasutamisel tuleb tagada tehniline kvaliteet, läbipaistvus ja kooskõla olemasolevate standarditega.
- Standardimise digitaliseerimine. Masinloetavad standardid peaksid toetama nõuete sidumist digitaalsete tööprotsessidega ja nõuetele vastavuse kontrollimist.

1. Millised kavandatavad muudatused mõjutaksid kõige enam teie organisatsiooni või tegevusvaldkonda?
Transpordiameti ja teehoiu valdkonna seisukohalt on olulisimad standardite kiirem ajakohastamine, õigusaktidega seotud standardite tasuta kättesaadavus, eestikeelsete standardite olemasolu, standardimise digitaliseerimine ning ekspertide sh Eesti sisulise osalemise tagamine.
Teehoius kasutatakse standardeid muu hulgas asfaltsegude ja bituumensideainete, täitematerjalide, katsemeetodite ja proovivõtu, sidumata ja hüdrauliliselt seotud materjalide, stabiliseerimise, betooni, geosünteetide, geotehnika, mullatööde, sildade ja muude rajatiste ning liikluskorraldusvahendite puhul. Muudatused mõjutavad seetõttu otseselt tehniliste nõuete ja

hankedokumentide koostamist, projekteerimist, ehitamist, materjalide vastuvõtmist ning kvaliteedi kontrollimist.
Oluline on vähendada põhjendamatuid viivitusi standardi tehnilise valmimise, komisjonipoolse hindamise ja Euroopa Liidu Teatajas viite avaldamise vahel. Seejuures tuleb eristada standardi kasutamist tehnilise alusena hankes või lepingus ning standardile ELi õigusega antud õiguslikku mõju. Kasutajale peab olema selgelt arusaadav, milline standardiversioon on konkreetsel eesmärgil kohaldatav.
Standardite vahetumisel tuleb tagada selged üleminekureeglid, et vältida vastuolusid hangetes, lepingutes ja materjalide vastavuse hindamisel.

2. Kas alternatiivsete standardiarendusorganisatsioonide kasutamine on põhjendatud või piisaks komisjoni võimalusest kehtestada ühine spetsifikatsioon?
Alternatiivsete standardiarendusorganisatsioonide kaasamine võib olla põhjendatud, kui tavapärane Euroopa standardimisprotsess ei võimalda vajalikku standardit nõutava kvaliteediga ja mõistliku aja jooksul koostada ning alternatiivsel organisatsioonil on selleks tõendatud pädevus.
Alternatiivse organisatsiooni kaasamisel tuleb tagada läbipaistev töökorraldus, tasakaalustatud osalemine, tehniline kvaliteet ning kooskõla olemasolevate standarditega. Vältida tuleb paralleelseid ja omavahel vastuolus olevaid nõudesüsteeme.

3. Kas alternatiivsete standardiarendusorganisatsioonide kaasamine võib vähendada Eesti ja teiste väiksemate liikmesriikide võimalust osaleda standardite koostamises?
Jah, selline risk on olemas, eriti kui osalemine eeldab eraldi liikmelisust, suuri osalemistasusid või senisest suuremat ekspertide tööpanust mitmes paralleelses organisatsioonis.
Eesti jaoks on oluline säilitada võimalus osaleda rahvusliku standardiorganisatsiooni vahendusel. Samuti tuleb tagada varajane ligipääs töökavadele ja kavanditele, piisavad kommenteerimistähtajad, kaugosalemise võimalus ning esitatud märkuste põhjendatud käsitlemine.

4. ELi õigusaktides viidatud standardite tasuta kättesaadavus
a) Millised standardid peaksid olema tasuta kättesaadavad?
Transpordiameti hinnangul peaksid tasuta olema kättesaadavad standardid ja nende osad, mis on vajalikud ELi õigusaktidest tulenevate nõuete mõistmiseks, täitmiseks või nõuetele vastavuse tõendamiseks.
Tasuta juurdepääs peaks hõlmama ka nende standardite rakendamiseks vältimatult vajalikke normatiivseid viitedokumente, sealhulgas katsemeetodeid. Vältida tuleb olukorda, kus materjalile nõudeid kehtestav standard on tasuta, kuid nõuetele vastavuse kontrollimiseks vajalik katsemeetod jääb tasuliseks.
Juurdepääs peaks hõlmama asjakohaseid muudatusi, parandusi ja varasemaid versioone. Teehoius on varasemad versioonid vajalikud pikaajaliste lepingute, garantiikohustuste ja võimalike vaidluste käsitlemiseks.

b) Millistes keeltes?
Lisaks eelnõus nimetatud autentsetele keeleversioonidele peame oluliseks teehoius laialdaselt kasutatavate standardite kättesaadavust eesti keeles.

c) Kas standardid peaksid olema prinditavad ja allalaaditavad?
Jah. Standardid peavad olema otsitavad, prinditavad ja allalaaditavad ning kasutatavad ka võrguühenduseta. See on vajalik muu hulgas ehitusobjektidel, laborites ja järelevalvetoimingutes. Varasemad versioonid tuleb säilitada viisil, mis võimaldab tuvastada konkreetses hankes või lepingus kasutatud nõuded.

10. Kas komisjonile kavandatud tähtajad on proportsionaalsed?

Kuuekuuline hindamistähtaeg võib keerukate standardite puhul olla põhjendatud ülempiir. Väiksemate muudatuste ja paranduste jaoks tuleks siiski rakendada lühemat ja lihtsustatud menetlust.

12. Komisjoni roll rahvusvahelise standardimise koordineerimisel
Komisjoni koordineeriv roll on põhjendatud, kui see tugevdab Euroopa ühiste huvide esindamist ja parandab teabevahetust. Liikmesriikidele ja rahvuslikele standardiorganisatsioonidele peab jääma sisuline võimalus osaleda nende huvide ja seisukohtade kujundamises.
Liikmesriigid tuleb kaasata enne ühiste seisukohtade kinnitamist, anda neile piisav kommenteerimisaeg ning põhjendada, kuidas esitatud ettepanekutega arvestati.
Teehoiuteenistuse seisukoha esitas arendamise osakonna juhataja Toomas Tõnurist, toomas.tonurist@transpordiamet.ee

Transpordiameti merendusteenistuse direktori arvamusel tuleb merenduse vaatest eelnõu rakendamisel tagada kolm asja: standardite kiirem menetlemine ei vähenda ohutust ega tehnilist kvaliteeti, ELi standardid ei dubleeri rahvusvahelisi merendusstandardeid ning liikmesriikide pädevatele asutustele ei teki ebaproportsionaalset täiendavat halduskoormust.

Transpordiameti lennundusteenistuse direktori arvamusel on lennunduses olnud aegajalt teemaks vastuolud Euroopa ja ICAO standardite käsitluste vahel.

Transpordiameti strateegilise planeerimise teenistuse arvamusel üldiselt oleks oluline standardite tellimisel suurem paindlikkus ja tasuta juurdepääs ühtlustatud standarditele parendab transpordiplaneerimist. Tõenäoliselt aga nõuab suuremat panust standardimisprotsessi erineva taseme asutustelt, sh TRAM potentsiaalselt puutumuses olevates teemades.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Karin Victoria Kuuskemaa-Ivanov
juhataja
õigusosakond

Helen Härmson
58531041, Helen.Harmson@transpordiamet.ee